

Załącznik nr 4. Wyniki warsztatów – Wałbrzych.

Tabela 1. Najważniejsze problemy SUOI, wskazane przez uczestników warsztatów w pierwszej części warsztatów.

I.p.	Nazwa problemu	Pkt.
1.	Brak wysokiej jakości połączenia drogowego integrującego południowy obszar województwa - Trasa Sudecka/Podsudecka.	13
2.	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza (w tym tzw. emisja niska) – także na obszarach uzdrowiskowych i wykorzystywanych dla turystyki.	11
3.	Brak obwodnic najważniejszych ośrodków miejskich.	9
4.	Procesy suburbanizacji i brak ładu przestrzennego w nowej zabudowie.	7
5.	Konieczność współpracy transgranicznej w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w związku z międzynarodowym dorzeczem Odry.	6
6.	Niewykorzystany potencjał transportu kolejowego.	6
7.	Obszary koncentracji negatywnych cech społeczno-demograficznych (odpływ ludności, wyludnianie, starzenie się społeczeństwa).	6
8.	Obszary wysokiego bezrobocia i zagrożenie marginalizacją.	6
9.	Wzrastająca presja na zagospodarowanie i wykorzystywanie obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych (działalność gospodarcza, mieszkalnictwo, turystyka itp.).	4
10.	Brak wyposażenia/niezadawalający stan sieci infrastruktury technicznej terenów trudnodostępnych (w tym brak bezpieczeństwa energetycznego).	4
11.	Dekapitalizacja istniejącego zaplecza turystycznego i uzdrowiskowego.	4
12.	Zła dostępność czasowa do Wrocławia.	4
13.	Niedostateczna ochrona i degradacja krajobrazu (działalność gospodarcza, lokalizacja szpecących obiektów i reklam itp.).	3
14.	Chaotyczna suburbanizacja powodująca przekształcanie terenów otwartych.	3
15.	Występowanie powodzi błyskawicznych i presja na tereny zagrożone powodzią.	3
16.	Brak decyzji w sprawie realizacji elektrowni szczytowo-pompowej Młoty.	3
17.	Brak nowoczesnej infrastruktury dla obsługi turystów i kuracjuszy.	3
18.	Brak planów dotyczących budowy wysokiej jakości połączeń drogowych pomiędzy planowaną drogą ekspresową S3 a aglomeracją jeleniogorską i wałbrzyską.	2
19.	Brak sieci transportu rowerowego i jednorodnych standardów technicznych dla infrastruktury rowerowej.	2
20.	Występowanie konfliktów przestrzennych związanych z lokalizacją elementów infrastruktury technicznej (np. elektrownie wiatrowe).	1
21.	Degradacja walorów kulturowych i brak rewitalizacji ośrodków osadniczych powodujący trwałą utratę walorów kulturowych, a tym samym turystycznych obszaru.	1

Tabela 2. Hierarchia problemów wg sfer / branż. Grupa A – przyrodnicza (**pogrubioną czcionką zaznaczono problemy wskazane przez uczestników jako nowe, nie ujęte na liście problemów stworzonej na potrzeby warsztatów**).

Hierarchia	Nr problemu	Problem
1	7	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza (w tym tzw. emisja niska) – przede wszystkim na obszarach uzdrowiskowych i wykorzystywanych dla turystyki.
2	9	Występowanie powodzi błyskawicznych i presja na tereny zagrożone powodzią.
	10 (A1)	Brak współpracy transgranicznej w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w związku z międzynarodowym dorzeczem Odry - odtworzenie dawnego układu rzek w celu ochrony układów urbanistycznych, rewitalizacja

3	2	Niedostateczna ochrona i degradacja krajobrazu (działalność gospodarcza, lokalizacja szpecących obiektów i reklam itp.).
4	6	Wzrastająca presja na zagospodarowanie i wykorzystywanie obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych (działalność gospodarcza, mieszkalnictwo, turystyka itp.).
5	3	Chaotyczna suburbanizacja powodująca przekształcanie terenów otwartych.

*Tabela 3. Hierarchia problemów wg sfer / branż. Grupa B - osadnicza z infrastrukturą techniczną.
Grupa B – osadnicza z infrastrukturą techniczną*

Hierarchia	Nr problemu	Problem
1	11	Brak wyposażenia/niezadawalający stan sieci infrastruktury technicznej terenów trudnodostępnych (w tym brak bezpieczeństwa energetycznego).
2	19	Brak nowoczesnej infrastruktury dla obsługi turystów i kuracjuszy.
3	15	Degradacja walorów kulturowych i brak rewitalizacji ośrodków osadniczych powodujący trwałą utratę walorów kulturowych, a tym samym turystycznych obszaru.
4	17	Wyludnianie się sieci osadniczej w tym ośrodków turystycznych i uzdrowiskowych.
5	16	Procesy suburbanizacji i brak ładu przestrzennego w nowej zabudowie.
6	18	Dekapitalizacja istniejącego zaplecza turystycznego i uzdrowiskowego.
7	14	Występowanie konfliktów przestrzennych związanych z lokalizacją elementów infrastruktury technicznej (np. elektrownie wiatrowe).
8	13	Brak decyzji w sprawie realizacji elektrowni szczytowo-pompowej Młoty.

Tabela 4. Hierarchia problemów wg sfer / branż. Grupa C - transport (pogrubioną czcionką zaznaczono problemy wskazane przez uczestników jako nowe, nie ujęte na liście problemów stworzonej na potrzeby warsztatów).

Hierarchia	Nr problemu	Problem
1	20	Zła dostępność czasowa do Wrocławia.
	22	Brak planów dotyczących budowy wysokiej jakości połączeń drogowych pomiędzy planowaną drogą ekspresową S3 a aglomeracją jeleniogórską i wałbrzyską.
	C 102	Poprawa powiązań komunikacyjnych Aglomeracji Wałbrzyskiej – obszar województwa.
	C 103	Trasa Sudecka i Podsudecka istotne w tym samym stopniu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej.
	24	Brak wysokiej jakości połączenia drogowego integrującego południowy obszar województwa - Trasa Sudecka/Podsudecka.
	C 105	Poprawa dostępności komunikacyjnej zewnętrznej S-3 i S-5 i wewnętrznej obszaru – droga podsudecka, Sudecka i Śródsudecka.
	C 106	Bezwzględna konieczność modernizacji drogi międzynarodowej „8”.
	C 107	Brak dostatecznej jakości połączeń zewnętrznych Kotliny Kłodzkiej (słaba przepustowość DK 8).
	26	Niewykorzystany potencjał transportu kolejowego.
2	23	Brak obwodnic najważniejszych ośrodków miejskich.
3	C 110	Brak sieci transportu rowerowego i jednorodnych standardów technicznych dla infrastruktury rowerowej.

Tabela 5. Hierarchia problemów wg sfer / branż. Grupa D - społeczno-gospodarcza.

Hierarchia	Nr problemu	Problem
1	31	Obszary wysokiego bezrobocia i zagrożenie marginalizacją.
2	29	Obszary koncentracji negatywnych cech społeczno-demograficznych (odpływ ludności, wyludnianie, starzenie się społeczeństwa).
3	34	Gospodarczy i społeczny regres obszarów o niewykorzystanym potencjale turystycznym.

Tabela 6. Działania wypracowane w grupie A.

L.p.	problem	działania
1.	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza (w tym tzw. emisja niska) – także na obszarach uzdrowiskowych i wykorzystywanych dla turystyki	Wyeliminowanie uciążliwego transportu drogowego z centrów miast – szczególnie ośrodków uzdrowiskowych. Zmiana sposobu ogrzewania na bardziej ekologiczne. Edukacja społeczeństwa – wzrost świadomości społecznej. Termomodernizacja budynków, Nowe nasadzenia zieleni o różnych funkcjach.
2.	Występowanie powodzi błyskawicznych i presja na tereny zagrożone powodzią.	Brak realizacji (budowy) zbiornika p-powodziowego Kamieniec w celu ochrony Kotliny Kłodzkiej oraz suchych zbiorników p-powodziowych. Regulacja cieków wodnych wpływających na ochronę p-powodziową. Zakaz wydawania pozwoleń na zagospodarowanie terenów zalewowych (zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego). Wczesne ostrzeganie społeczeństwa przed powodzią. Konieczność współpracy gmin z gminami sąsiednimi i jednostkami czeskimi oraz instytucjami p-powodziowymi.
3.	Niedostateczna ochrona i degradacja krajobrazu (działalność gospodarcza, lokalizacja szpecących obiektów i reklam itp.)	Audyt krajobrazowy na poziomie regionalnym – po jego opracowaniu.
4.	Wzrastająca presja na zagospodarowanie i wykorzystywanie obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych (działalność gospodarcza, mieszkalnictwo, turystyka itp.)	Zapisy w planach miejscowych uwzględniające zarówno potrzeby środowiska jak i oczekiwania mieszkańców (zrównoważony rozwój).
5.	Chaotyczna suburbanizacja powodująca przekształcanie terenów otwartych.	Brak propozycji działań – grupa nie widzi żadnych zagrożeń związanych z tym problemem.

Tabela 7. Działania wypracowane w grupie B.

L.p.	problem	działania
1.	Brak wyposażenia / niezadawalający stan sieci infrastruktury technicznej terenów trudnodostępnych (w tym brak bezpieczeństwa energetycznego)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozyskanie wsparcia finansowego spoza samorządów. ▪ Ochrona terenów przed zabudową na terenach gdzie nie ma wody. ▪ Skupienie zabudowy na terenach trudno dostępnych. ▪ Dopuszczenie alternatywnych źródeł energii. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, promowanie.
2.	Brak nowoczesnej infrastruktury dla obsługi turystów i kuracjuszy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udostępnienie przyrodniczych terenów chronionych dla turystów. ▪ Oznakowanie terenów chronionych dla

		<p>turystów.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostęp do WI-FI. ▪ Pozyskanie funduszy spoza samorządów.
3.	Degradacja walorów kulturowych i brak rewitalizacji ośrodków osadniczych powodujący trwałą utratę walorów kulturowych, a tym samym turystycznych obszaru.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problemy własności, wywieranie presji na rewitalizację, większa elastyczność służb wojewódzkich (konserwator zabytków). Intensywne promowanie architektury sudeckiej, regionalnej. ▪ Pozyskanie funduszy.
4.	Wyludnianie się sieci osadniczej w tym ośrodków turystycznych i uzdrowiskowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie miejsc pracy, tworzenie stref ekonomicznych. ▪ Rozwój mieszkalnictwa komunalnego, (wspieranie takiej działalności, utrzymanie istniejącego budownictwa komunalnego). ▪ Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości związanej z turystyką, rzemiosłem (kursy, warsztaty, pensjonaty). Brak zaplecza – usług publicznych.
5.	Procesy suburbanizacji i brak ładu przestrzennego w nowej zabudowie	Brak propozycji działań – grupa nie widzi żadnych zagrożeń związanych z tym problemem.

Tabela 8. Działania wypracowane w grupie C.

L.p.	problem	działania
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zła dostępność czasowa do Wrocławia. ▪ Brak planów dotyczących budowy wysokiej jakości połączeń drogowych pomiędzy planowaną drogą ekspresową S3 a aglomeracją jeleniogórską i wałbrzyską. ▪ Poprawa powiązań komunikacyjna Aglomeracji Wałbrzyskiej – obszar województwa. ▪ Trasa sudecka i Podsudecka istotne w tym samym stopniu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej. ▪ Brak wysokiej jakości połączenia drogowego integrującego południowy obszar województwa - Trasa Sudecka/Podsudecka. ▪ Poprawa dostępności komunikacyjnej zewnętrznej S-3 i S-5 i wewnętrznej obszaru – droga podsudecka sudecka i środkowo-sudecka. ▪ Bezwzględna konieczność modernizacji drogi międzynarodowej „8”. ▪ Brak dostatecznej jakości połączeń zewnętrznych Kotliny Kłodzkiej (słaba przepustowość DK 8). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja linii kolejowej 274, Wałbrzych-Kłodzko 286, 276, 137, 285, 310. ▪ Droga sudecka, dostosowanie dróg dojazdowych do planowanych dróg ekspresowych S3 oraz S8. ▪ Ochrona korytarzy po liniach kolejowych.
2.	Brak obwodnic najważniejszych ośrodków miejskich.	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa obwodnic: Nowa Ruda – Słupiec (etap IV), Szczawno-Zdrój (etap III), Boguszków-Gorce, Świdnica, Dzierżoniów-

		<p>Bielawa-Pieszyce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obwodnice miejscowości w ciągu drogi sudeckiej.
3.	Brak sieci transportu rowerowego i jednorodnych standardów technicznych dla infrastruktury rowerowej.	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa dróg rowerowych na trasie Wałbrzych-Jedlina Zdrój-Walim, Wałbrzych-Jedlina Zdrój-Świdnica.

Tabela 9. Działania wypracowane w grupie D.

L.p.	problem	działania
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszary wysokiego bezrobocia i zagrożenie marginalizacją. ▪ Obszary koncentracji negatywnych cech społeczno-demograficznych (odpływ ludności, wyludnianie, starzenie się społeczeństwa). ▪ Gospodarczy i społeczny regres obszarów o niewykorzystanym potencjale turystycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wielofunkcyjny rozwój obszaru. ▪ Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wysokiego bezrobocia i marginalizacji. ▪ Stworzenie warunków przestrzennych do pełnego wykorzystania lokalnego potencjału turystycznego. ▪ Poprawa warunków zamieszkania poprzez podjęcie działań rewitalizacyjnych oraz realizacji nowych interesujących inwestycji mieszkalnych. Rozwój ponadlokalnej infrastruktury turystycznej integrującej obszar Sudetów. Rozwój infrastruktury turystycznej wykorzystującej lokalne potencjały turystyczne. Wysoka jakość połączeń wewnętrznych.

Tabela 10. Problemy dopisane przez uczestników warsztatów.

L.p.	Problemy dopisane przez uczestników warsztatów
Branża przyrodnicza	
	Brak współpracy transgranicznej w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w związku z międzynarodowym dorzeczem Odry - odtworzenie dawnego układu rzek w celu ochrony układów urbanistycznych, rewitalizacja.
Branża osadnicza z infrastruktura techniczną	
	Przeszacowanie rezerw terenowych w dokumentach planistycznych.
	Brak ciągłości sudeckiej przestrzeni turystycznej w rejonie Wałbrzycha, co ogranicza możliwości wykorzystania turystycznego potencjału Sudetów jako całości.
Branża transportowa	
	Poprawa powiązań komunikacyjnych Aglomeracji Wałbrzyskiej – obszar województwa.
	Trasa Sudecka i Podsudecka istotne w tym samym stopniu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej.
	Poprawa dostępności komunikacyjnej zewnętrznej S-3 i S-5 i wewnętrznej obszaru – droga podsudecka sudecka i Śródsudecka.
	Bezwzględna konieczność modernizacji drogi międzynarodowej „8”.
	Brak dostatecznej jakości połączeń zewnętrznych Kotliny Kłodzkiej (słaba przepustowość DK 8).
	Brak sieci transportu rowerowego i jednorodnych standardów technicznych dla infrastruktury rowerowej.
Branża – społeczno-gospodarcza	
